

Advies voor richtlijnen voor de inhoud
van het milieu-effectrapport
Uitbreiding ESSO Raffinaderij
met Hydrocracker

24 januari 1992

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport
Uitbreiding ESSO Raffinaderij met Hydrocracker
/ [Commissie voor de Milieu-effectrapportage]. - Utrecht :
Commissie voor de Milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-313-2
Trefw.: milieu-effectrapportage ; ESSO Nederland

Aan Rijkswaterstaat
directie Zuid-Holland
Postbus 556
3000 AN ROTTERDAM

Aan Gedeputeerde Staten van de
Provincie Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

uw kenmerk
DWM/29421C

uw brief
20 november 1991

ons kenmerk
U130-92/Mo/mp/384-30

onderwerp
advies voor richtlijnen MER
Esso-hydrocracker

Utrecht,
24 januari 1992

Met bovengenoemde brief verzocht u de Commissie voor de milieu-effectrapportage advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de voorgenomen bouw van een hydrocracker-installatie door Esso Nederland B.V. Overeenkomstig artikel 41n van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) bied ik U hierbij het advies van de Commissie aan.

Voor de hoofdpunten van het advies verwijs ik u naar de samenvatting. Daarnaast vraag ik uw aandacht voor het volgende:

De hydrocracker heeft een sterke samenhang met andere activiteiten en installaties. Voor een deel betreft het bestaande installaties die door het in gebruik nemen van de hydrocracker hoger zullen worden belast. De Commissie is van mening dat bestaande en nieuwe installaties en activiteiten die in relatie staan tot de hydrocracker in het MER beschreven dienen te worden. Daarbij zijn vooral de aspecten van belang die verband houden met gevolgen voor de kwaliteit van het milieu.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage aan de totstandkoming van de richtlijnen te hebben geleverd. Zij zal gaarne vernemen op welke wijze u gebruik zult maken van haar advies.

Ir. K.H. Veldhuis
voorzitter werkgroep m.e.r.
Esso-hydrocracker

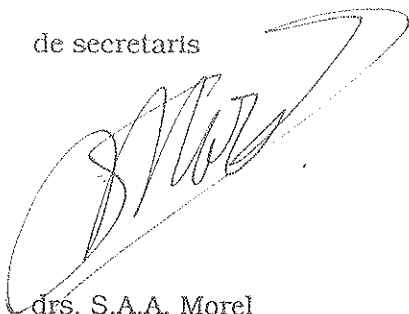
Advies voor richtlijnen
voor de inhoud van
het milieu-effectrapport
Uitbreiding ESSO Raffinaderij
met hydrocracker

Advies op grond van artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne over de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport inzake Uitbreiding ESSO Raffinaderij met Hydrocracker,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

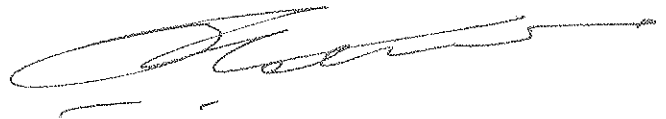
de werkgroep m.e.r. Uitbreiding ESSO Raffinaderij met hydrocracker

de secretaris

drs. S.A.A. Morel

de voorzitter

ir. K.H. Veldhuis

Utrecht, 24 januari 1992

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
SAMENVATTING	1
1. INLEIDING	4
2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	5
3. TE NEMEN EN REEDS GENOMEN BESLUITEN	6
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	7
4.1 Algemeen	7
4.2 Voorgenomen activiteit	7
4.3 Alternatieven	9
4.3.1 Nul-alternatief	9
4.3.2 Uitvoeringsalternatieven	9
4.3.3 Meest milieuvriendelijke alternatief	11
5. BESTAANDE TOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING VAN HET MILIEU	12
5.1 Studiegebied	12
5.2 Bestaande toestand van het milieu	13
5.3 Autonome ontwikkeling van het milieu	15
6. MILIEUGEVOLGEN VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE ALTERNATIEVEN	16
6.1 Milieugevolgen - algemeen	16
6.2 Milieugevolgen - specifieke vragen	18
6.2.1 Gevolgen voor de luchtkwaliteit	18
6.2.2 Gevolgen voor de waterkwaliteit	19
6.2.3 Gevolgen voor de bodemkwaliteit (inclusief grondwater)	19
6.2.4 Gevolgen voor geluidemissies	20
6.2.5 Vaste afvalstoffen	20
6.2.6 Risico en veiligheid	21
6.3 Mate van detail	22
6.4 Voorspellingsmethoden en -modellen	22
7. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	23
8. LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	24
9. EVALUATIE	24
10. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	25
11. SAMENVATTING	26

BIJLAGEN

1. Brief van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland (kenmerk: DWM/29421c) van 20 september 1991 aan de Commissie voor de milieu-effect-rapportage waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
- 1a. Brief van het bevoegd gezag d.d. 18 december 1991 betreffende de verlenging van het adviestermijn.
2. Tekst van de openbare bekendmaking van de start van de m.e.r.-procedure.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.
5. Kort overzicht van de in het MER hydrocracker Esso te behandelen referentiesituaties, voorgenomen activiteit en alternatieven.

SAMENVATTING

Esso Nederland B.V. heeft het voornemen een zogenaamde hydrocracker-installatie te bouwen voor de katalytische omzetting (onder toevoeging van waterstofgas) van een hoogzwavelige zware gasolie-fractie in lichtere zwavelarme producten. De capaciteit van de installatie is 220 ton/uur. Er is sprake van een m.e.r.-plichtige activiteit, gekoppeld aan de te nemen besluiten op de aanvragen ingevolge de Wet inzake luchtverontreiniging (WLV), de Wet Geluidhinder (WGH), de Hinderwet (HW) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO).

De belangrijkste punten van dit advies voor richtlijnen worden hieronder samengevat.

Probleemstelling en doel (ho. 2)

Bij het formuleren van de doelstellingen gaat het in de eerste plaats om de procesfase (de industriële verwerking van aardolie), maar daarnaast ook om daarmee samenhangende doelstellingen ten aanzien van de grondstoffenfase (te verwerken hoeveelheden en kwaliteiten aardolie) en de produktfase (kwaliteit, gebruik en verbruik van producten).

Het MER dient inzicht te geven in de (zakelijke) afwegingen die hebben geleid tot de keuze van de bouw van een hydrocracker.

Voorgenomen activiteit en alternatieven (ho. 4)

Tot de voorgenomen activiteit behoren de bouw en het in gebruik nemen van de hydrocracker, de bestaande installaties die als gevolg daarvan hoger belast zullen worden, en andere activiteiten die samenhangen met de hydrocracker.

Naar de mening van de Commissie is voor geen van de onderdelen van de voorgenomen activiteit een reëel nulalternatief aanwezig. Wel dient in het MER voor zover mogelijk onderzocht te worden in hoeverre voor onderdelen van de voorgenomen activiteit reëel haalbare uitvoeringsalternatieven bestaan. Uit een vergelijking van de te verwachten milieugevolgen van de voorgenomen activiteit met die van de beschreven uitvoeringsalternatieven kunnen bouwstenen voor het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) afgeleid worden. In het MMA dient het toepassen van de 'best technical means' centraal te staan.

De volgende configuraties van de raffinaderij zullen in het MER beschreven moeten worden, als uitgangspunt voor het bespreken van milieugevolgen van de autonome ontwikkeling en de voorgenomen activiteit:

- de huidige raffinaderij;
- de totale raffinaderij, zoals deze er uit zal zien ná inpassing van de voorgenomen activiteit;
- de totale raffinaderij zoals die eruit zal zien met alternatieven (waaronder het MMA) voor onderdelen van de voorgenomen activiteit.

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit en de alternatieven zijn vooral die onderdelen van belang die samenhangen met te verwachten gevolgen voor het milieu. De nadruk ligt hierbij op de gebruiksfase van de installaties, waarbij aandacht besteed dient te worden aan het voorgenomen monitoring- en beheerprogramma.

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling van het milieu (ho. 5)

Bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand wordt enerzijds uitgegaan van de emissies en risico- en veiligheidsaspecten van de huidige configuratie van de raffinaderij en anderzijds van de huidige (achtergrond-) milieukwaliteit in de regio (die deels veroorzaakt wordt door de emissies van de raffinaderij maar deels ook door andere bronnen).

De informatie over de autonome ontwikkeling van het milieu is van belang, om een beeld te kunnen vormen van de bijdrage die de raffinaderij (mèt en zonder modificaties) zal leveren aan de in de toekomst te verwachten milieukwaliteit in de regio (zie ook bijlage 5).

Milieugevolgen (ho. 6)

Van belang is dat niet alleen de milieugevolgen in de procesfase, maar ook die in de grondstoffen- en produktfase worden beschreven. De milieugevolgen in de procesfase (de verwerking in de Hydrocracker) dienen gedetailleerd en, waar mogelijk kwantitatief, beschreven te worden. Ten aanzien van de grondstoffen- en produktfase kan volstaan worden met een globale, kwalitatieve beschrijving.

De beschrijvingen dienen gericht te zijn op de luchtkwaliteit (inclusief stank), de waterkwaliteit, de bodemkwaliteit, geluidemissies, de verwijdering en verwerking van vaste afvalstoffen alsmede gezondheid, risico- en veiligheidsaspecten voor mensen en effecten op dieren, planten en ecosystemen in de omgeving van de raffinaderij.

Bij de beschrijving van de milieugevolgen zal uitgegaan moeten worden van de configuraties van de raffinaderij zoals weergegeven bij 'voorgenomen activiteit en alternatieven', resulterend in 'totaalplaatjes' van configuratie en milieugevolgen.

- de huidige raffinaderij: beschrijving bestaande toestand en autonome ontwikkeling van het milieu;
- de totale raffinaderij: zoals deze er uit zal zien ná inpassing van de voorgenomen activiteit: beschrijving milieugevolgen van de voorgenomen activiteit;
- de totale raffinaderij zoals die eruit zal zien met alternatieven voor onderdelen van de voorgenomen activiteit: beschrijving milieugevolgen van uitvoeringsalternatieven en MMA.

Vergelijking van alternatieven (ho. 7)

Door onderlinge vergelijking van de genoemde 'totaalplaatjes', moet in het MER duidelijk worden wat precies de 'milieuwinst' van de voorgenomen activiteit is, in hoeverre deze als 'beste mogelijkheid' beschouwd kan worden en in hoeverre de voorgenomen activiteit past binnen het (toekomstige) overheidsbeleid.

Leemten in kennis en informatie, evaluatie achteraf (ho. 8 en 9)

De in het MER vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie. Zij behoren daarom mede te worden betrokken bij een door het bevoegd gezag bij het verlenen van de benodigde vergunningen vast te stellen evaluatieprogramma.

Omdat er een sterke koppeling is tussen de door de opsteller van het MER gebruikte voorspellingsmethoden en geconstateerde leemten in kennis en informatie en het door het bevoegde gezag op te stellen evaluatieprogramma, verdient het sterke aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER reeds een eerste aanzet tot een dergelijk evaluatieprogramma geeft.

1. INLEIDING

Esso Nederland B.V. heeft het voornemen de structuur en efficiency van de bestaande raffinaderij in Botlek te verbeteren vanuit het oogpunt van verbetering van de concurrentiepositie en terugdringen van de invloed op het milieu (op de eerste plaats door de produktie van zwavelarme dieselolie). De voorgenomen activiteit behelst:

- de bouw van een hydrocracker-installatie voor de katalytische omzetting (onder toevoeging van waterstofgas) van een hoogzwavelige zware gasoliefractie in lichtere zwavelarme produkten, met een capaciteit van 220 ton/uur.

Aangezien de capaciteit van de nieuwe installaties groter is dan 1 miljoen ton voeding per jaar, is sprake van een m.e.r.-plichtige activiteit ingevolge het besluit milieu-effectrapportage. De m.e.r.-plicht is in dit geval gekoppeld aan de te nemen besluiten op de aanvragen ingevolge de Wet inzake luchtverontreiniging (WLV), de Wet Geluidhinder (WGH), de Hinderwet (HW) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO). Voor de vergunning-verlening in het kader van de WVO is de minister van Verkeer en Waterstaat (Rijkswaterstaat, directie Zuid-Holland) bevoegd gezag. Voor de vergunning-verlening in het kader van de overige wetten zijn Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland bevoegd gezag. GS van Zuid-Holland zijn tevens coördinerend bevoegd gezag.

De vergunningaanvragen voor de hydrocracker worden opgenomen in de aanvraag voor een revisievergunning voor het gehele raffinaderij-complex.

De bekendmaking van de start van de milieu-effectrapportage voor de Hydrocracker vond plaats op 2 oktober 1991 (bijlage 2). Bij brief van 20 september 1991 (bijlage 1) en 18 december 1991 (bijlage 1A) verzochten GS van Zuid-Holland de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) te adviseren over de op te stellen richtlijnen met betrekking tot de inhoud van het door Esso Nederland B.V. op te stellen milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de bouw en inbedrijfneming van de hydrocracker.

Het hierbij uitgebrachte richtlijnenadvies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. onder voorzitterschap van ir. K.H. Veldhuis. De samenstelling van deze werkgroep is gegeven in bijlage 3. De werkgroep vertegenwoordigt in deze de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies aangeduid als 'de Commissie'.

De inspraaktermijn voor de richtlijnen voor het MER liep van 3 oktober tot en met 4 november 1991 (bijlage 4). Bij de opstelling van het advies heeft de Commissie alle van het Provinciaal bestuur van Zuid-Holland ontvangen schriftelijke adviezen, commentaren en opmerkingen in beschouwing genomen. Voor zover deze reacties betrekking hebben op milieu-aspecten van de voorgenomen activiteit, werden zij bij de opstelling van het advies meegenomen. Waar zulks expliciet het geval is,

wordt in de tekst door middel van een voetnoot naar de betreffende reactie verwezen.

2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

In het MER dienen probleem- en doelstellingen van het voorgenomen initiatief duidelijk toegelicht te worden. Daarbij gaat het op de eerste plaats om doelstellingen ten aanzien van de procesfase (industriële verwerking van aardolie), maar daarnaast ook om daarmee samenhangende doelstellingen ten aanzien van de grondstoffenfase (voor verwerking in aanmerking komende kwaliteiten en benodigde hoeveelheden ruwe olie) en de productfase (kwaliteit, gebruik en verbruik van producten). Bij de probleem- en doelstelling kan tevens aandacht besteed worden aan aspecten ten aanzien van transport en energieverbruik, indien die een rol hebben gespeeld bij de totstandkoming van het initiatief.

Het MER dient inzicht te geven in de (zakelijke) afwegingen die hebben geleid tot de keuze van de bouw van een hydrocracker. Indien voor de hydrocracker reëel haalbare alternatieven bestaan waarvan de toepasbaarheid bewezen is op de door Esso gewenste schaalgrootte, zal daaraan in het MER aandacht besteed moeten worden. Uit een vergelijking van de hydrocracker en de alternatieven zal moeten blijken in hoeverre de hydrocracker als het beste mogelijke alternatief beschouwd kan worden, gerelateerd aan de doelstellingen van het initiatief.

Ten aanzien van de milieuproblematiek dient de doelstelling van de voorgenomen activiteit in ieder geval toegelicht te worden tegen de achtergrond van de doelstellingen in het NMP-plus, het KWS 2000-programma en het Milieu Actieplan Rijnmond en beoordelingscriteria zoals die onder andere in normen en streefwaarden zijn vastgelegd.

Gezien de mogelijk lange levensduur van de voorgenomen installaties, verdient het aanbeveling om niet alleen de doelstellingen voor bijvoorbeeld het jaar 2000 te bezien, maar ook verder in de tijd gelegen doelstellingen.

3.

TE NEMEN EN REEDS GENOMEN BESLUITEN

Artikel 41j, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."

In het MER moet aangegeven worden ten behoeve van welke besluiten het MER opgesteld wordt, de status van die besluiten, de te volgen besluitvormingsprocedure en de tijdsplanning daarvan¹].

Overheidsbesluiten en openbaar gemaakte beleidsvoornemens oefenen invloed uit of leggen beperkingen op aan het besluit waarvoor het MER wordt opgesteld. In het MER dient duidelijk te worden uitgelegd welke beperkingen en invloeden dit zijn en wat de besluiten en voornemens zijn waaruit deze voortvloeien. De volgende beleidsdocumenten, uitvoeringsbesluiten en -programma's spelen hierbij onder andere een rol:

- Nationaal Milieubeleidsplan (NMP en NMP+);
- PARCOM aanbeveling 89/5 van 22 juni 1989, aanbevelingen in het kader van het verdrag van Parijs voor olieozingen afkomstig van raffinaderijen;
- KWS 2000;
- 3e Nota Waterhuishouding;
- Notitie preventie en hergebruik van afvalstoffen, VROM en V&W, 1988
- Milieu Actieplan Rijnmond;
- Provinciale plannen, zoals streekplannen, milieubeleidsplan, afvalstoffenplannen e.d.;
- Saneringsprogramma waterbodem Rijkswateren 1990 - 2000, VROM en V&W, 1988;
- Besluit risico's zware ongevallen (Staatsblad 1988, 432);
- Meerjaren uitvoeringsprogramma geluidhinderbestrijding 1989 - 1993 deel A, Tweede Kamer 1988 - 1989, 20803, nr. 4;
- Besluit houdende emissie-eisen voor stookinstallaties (Staatsblad, 1990, 197, 197v);
- Nederlandse Emissie Richtlijnen (NER);
- EG-Technical note: Best Available Technologies in the refining industry (het zgn. BAT-report, een uitwerking van EG-directive 84/360/EEC);
- Het geluid-convenant Rijnmond-West;
- De (binnenkort te verschijnen) gezamenlijke verklaring van de overheid en raffinaderijen over de maximale emissie van SO₂.

¹ De Commissie merkt op dat het in de startnotitie opgenomen tijdspad voor de m.e.r.-procedure niet reëel is. De Commissie heeft vanaf het moment van tervisielegging twee maanden de tijd voor haar advies. Het bevoegd gezag heeft daarna een maand de tijd voor het vaststellen van de richtlijnen. De inspraak en het vaststellen van de richtlijnen beslaat derhalve een periode van drie maanden, i.t.t. de in de startnotitie gesuggereerde anderhalve maand.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN ^{2]}

Artikel 41j, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen".

4.1 Algemeen

De weergave in het MER van de voorgenomen activiteit en de alternatieven dient er toe te leiden dat een aantal uitgangssituaties ontstaat voor de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en van de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Deze uitgangssituaties zijn:

- beschrijving van de configuratie van de huidige raffinaderij (zie paragraaf 4.2);
- beschrijving van de voorgenomen activiteit (zie paragraaf 4.2);
- beschrijving van de configuratie van de raffinaderij zoals die eruit ziet na inpassing van de voorgenomen activiteit (zie paragraaf 4.2);
- beschrijving van de configuratie van de raffinaderij met uitvoeringsalternatieven voor de voorgenomen activiteit (inclusief meest milieuvriendelijke alternatief) (zie paragraaf 4.3);

4.2 Voorgenomen activiteit

Naar de mening van de Commissie behoren tot de voorgenomen activiteit de bouw en het in gebruik nemen van de hydrocracker, de bestaande installaties die als gevolg daarvan hoger belast zullen worden, en andere activiteiten die samenhangen met de hydrocracker.

De hydrocracker bestaat uit:

- twee reactoren;
- tweetraps vloeistof/gasscheidingsinstallatie;
- fornuis;
- fakkel-installatie;
- waterstofcompressor;

De bestaande installaties die hoger zullen worden belast zijn:

- fractionatietoren;
- gaszuivering-/zwavelterugwinningsinstallatie;
- zuurwaterstripper.

Andere activiteiten die samenhangen met de hydrocracker zijn:

- het betrekken van waterstof van derden, door de grotere waterstofbehoefte;
- de regelmatige aanvoer van katalysator;

2 Bijlage 5 bevat een schematisch overzicht van de in het MER te beschrijven referentiesituaties, voorgenomen activiteit en alternatieven.

- de regelmatige afvoer van reststoffen (zwavel en uitgewerkte katalysator)
- transport van grondstoffen en produkten van de hydrocracker.

De hydrocracker zal hoogzwavelig vacuum gasolie omzetten in zwavelarme lichtere produkten zoals:

- nafta, dat o.a. verder verwerkt wordt tot benzine;
- koolwaterstoffracties die na menging met andere produkten geschikt zijn als kerosine, dieselolie en gasolie;
- zware gasolie die wordt geëxporteerd naar Frankrijk voor een stoomkraker van Esso.

De voorgenomen activiteit (d.w.z. de hydrocracker en de daarmee samenhangende voornoemde activiteiten hogere belasting van bestaande installaties) dient in het MER beschreven te worden. In het MER zal bovendien de gehele configuratie van de raffinaderij, zoals die eruit ziet na inpassing van de hydrocracker, beschreven moeten worden. De beschrijvingen moeten een mate van detaillering bezitten die het mogelijk maakt voorspellingen te doen over de verwachte milieu-effecten. Daarbij zijn vooral die onderdelen van belang, die samenhangen met te verwachten gevolgen voor de luchtkwaliteit (inclusief stank), waterkwaliteit, bodemkwaliteit, geluidbelasting, alsmede gezondheid, risico en veiligheid voor mensen en effecten op dieren, planten en ecosystemen in de omgeving van de raffinaderij.

Van de voorgenomen activiteit dienen stofbalansen opgesteld te worden, uitgaande van de maximale capaciteit van de raffinaderij. Tevens is een beschrijving van de hoeveelheden en de samenstelling van de voeding (inclusief verontreinigingen) van de hydrocracker ('light vacuum gasoil' en 'gofinate') van belang, alsmede van de hoeveelheden, de samenstelling en de kwaliteit van de produkten vóór en na ingebruikname van de hydrocracker. Ook de hoeveelheden, de samenstelling en de be- en/of verwerking van reststoffen (uitgewerkte katalysator en zwavel) zullen deel uit moeten maken van de beschrijving van de stofbalansen.

Ten aanzien van de waterstof-aanvoer zal in het MER aangegeven moeten worden:

- de toeleveringscapaciteit;
- het traject en de wijze van transport.

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit dient de nadruk te liggen op de gebruiksfase van de te bouwen of in gebruik te nemen installaties. Hierbij zijn ook beschrijvingen van de milieubeschermdende voorzieningen van belang.

Omdat de produktie tijdens de aanlegfase of ingebruikname niet kan worden stilgelegd, is het belangrijk dat in het MER ook aangegeven wordt welke maatregelen worden getroffen om ongewenste emissies of risico's in de aanleg- en opstartfase te voorkomen of tot een minimum te beperken.

Bij het beschrijven van de voorgenomen activiteit dient speciale aandacht te worden geschonken aan de beschrijving van het voorgenomen monitor- en beheerprogramma van de installaties in de gebruiksfase (met aandacht voor menselijk falen en het planmatig onderhoud). Daarnaast verdient ook het op te zetten interne milieuzorgsysteem en het uit te voeren evaluatie-programma bijzondere aandacht (zie ook hoofdstuk 9 van dit advies).

Bij het beschrijven van de voorgenomen activiteit zal over het algemeen geen gedetailleerdheid nodig zijn die verder gaat dan de proces-flowdiagrammen. In een enkel geval zullen engineering-flowsheets nodig zijn.

4.3 Alternatieven

4.3.1 Nulalternatief

Naar de mening van de Commissie is voor geen van de onderdelen van de voorgenomen activiteit een reëel nulalternatief aanwezig. Wél van belang, en ook wettelijk verplicht, is het beschrijven van een aantal referentiesituaties (zie hoofdstuk 5).

4.3.2 Uitvoeringsalternatieven

Door het onttrekken van zwavel uit fossiele brandstof mag er van worden uitgegaan dat de netto SO₂-emissie na verbranding van de produkten zal afnemen. Doordat het verbruik van raffinaderij-brandstof met ca. 5% van het huidige brandstofverbruik zal stijgen, is het zeker dat de SO₂-emissie met 2% zal stijgen als gevolg van de voorgenomen activiteit. Het MER zal moeten aangeven hoe in het kader van vigerend beleid tot een daling van de SO₂-emissies van de totale raffinaderij gekomen kan worden. Voor de overige verbrandingsprodukten mag een stijging van de emissies worden verwacht. De mate van stijging zal sterk afhangen van de toe te passen verbrandingstechnologie en het bereikbare rendement van de maatregelen. In het kader van de milieu-effectrapportage is het vooral belangrijk aan te geven hoe de emissies die stijgen zoveel mogelijk beperkt kunnen worden, en hoe de emissies die dalen nog verder kunnen worden teruggebracht.

De Commissie vestigt in dit kader de aandacht op de voor het procedé benodigde waterstof. In de startnotitie is vermeld dat waterstof van elders betrokken zal worden. Voor de produktie van waterstof elders is energie nodig, hetgeen zal leiden tot emissies. Hoewel de waterstofproduktie niet ressorteert onder de verantwoordelijkheid van Esso, is het aan te bevelen in het MER globaal aan te geven wat de aard en de omvang is van deze emissies, de immissies en de milieugevolgen daarvan. Ook zal ingegaan moeten worden op de wijze waarop Esso in de voorgenomen activiteit rekening heeft gehouden met het zoveel mogelijk beperken van de emissies van de produktie van waterstof elders. Hierbij kan gedacht worden aan de mogelijkheden tot beperking van de im-

port van waterstof door de toepassing van een proces met een hoog rendement, en aan de mogelijkheden de emissies te reduceren door productie van (een deel van) de benodigde hoeveelheid waterstof in de waterstoffabriek die op de locatie aanwezig is (inclusief de daar mogelijke mitigerende maatregelen).

Naast alternatieven voor de Hydrocracker moeten vooral alternatieven beschreven worden ten aanzien van maatregelen die milieugevolgen voorkomen of verminderen, in het bijzonder de gas-, katalysator- en waterbeheersing. Bij de beschrijving van bovengenoemde maatregelen is het belangrijk dat bezien wordt in hoeverre, naast of in plaats van toegevoegde technologie, proces-geïntegreerde technologie mogelijk is. Tevens dient bij het beschrijven een beschouwing te worden gegeven van technologische mogelijkheden, die zich naar verwachting in de nabije toekomst zullen voordoen³. In dit kader dient ook aandacht besteed te worden aan de voorzieningen die zijn aangebracht om calamiteiten te bestrijden, mede in het licht van mogelijke rechtstreekse lozingen van gezuiverd afvalwater op het oppervlaktewater. Is gezien het karakter van het te lozen afvalwater hier sprake van maatregelen in de categorie 'best technical means'?

Speciale aandacht verdient het ontstaan van reststoffen. In het MER moet bezien worden in hoeverre alternatieven voor de wijze van uitvoering van onderdelen van de voorgenomen activiteit mogelijk zijn waarbij geen of minder reststoffen ontstaan. Tevens moet gekeken worden naar alternatieve verwerkingsmogelijkheden voor vrijkomende reststoffen, in het bijzonder katalysator en zwavel (zie ook § 6.2.5).

In het MER dient het spectrum van in aanmerking komende ruwe olie-soorten voor de toepassing in de Hydrocracker beschreven te worden, met name met betrekking tot het zwavelgehalte, alsmede de verwachte hoeveelheden per soort.

3 Zie ook inspraakreactie 3, bijlage 4.

4.3.3

Meest milieuvriendelijk alternatief

Artikel 41j, lid 3 van de Wabm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast."

De voorgenomen activiteit bestaat deels uit oprichting of capaciteitsuitbreiding van een aantal installaties (zie 4.2.1). Voor veel onderdelen van de voorgenomen activiteit bestaan alternatieven. Onderdelen van de activiteit en mogelijke alternatieven hiervoor kunnen beschouwd worden als potentiële bouwstenen voor een meest milieu-vriendelijk alternatief. Bij het ontwikkelen hiervan dient een zodanige keuze te worden gemaakt uit de potentiële bouwstenen, dat het eindresultaat een alternatief is met de laagste emissies en veiligheidsrisico's voor de omgeving. Uitgangspunt dient daarbij te zijn een zo efficiënt mogelijk energieverbruik en zo veel mogelijk voorkómen of beperken van reststoffen.

Bij het ontwikkelen van het meest milieu-vriendelijke alternatief dient het toepassen van de 'best-technical-means' centraal te staan. De te verwachten kosten hebben daarbij een duidelijk lagere prioriteit, alhoewel ze niet bij voorbaat prohibitief mogen zijn.

De afwegingen die bij het ontwikkelen van het meest milieu-vriendelijke alternatief gemaakt worden tussen (het voorkómen van) de verschillende vormen van milieubelasting, dienen in het MER duidelijk toegelicht te worden.

In het meest milieuvriendelijke alternatief dient onder andere aandacht besteed te worden aan de volgende aspecten:

- het zo veel mogelijk terugdringen van de CO₂-emissie door te streven naar een zo efficiënt mogelijk energiegebruik;
- voor de afgasbehandelingsinstallatie moet een optimaal milieu-rendement worden gekozen. Bij de keuze en het ontwerp van deze installatie mogen alleen milieu- en veiligheidsoverwegingen een rol spelen. Te denken valt aan overwegingen betreffende rendement, betrouwbaarheid, energieverbruik, nieuwe emissies, verschuivingen naar andere milieu-compartimenten, afvalproductie etc;
- zuur afvalwater kan, zoals in het verleden is gebleken, aanzienlijke stankhinder veroorzaken. Het meest milieuvriendelijke alternatief dient de best bestaande mogelijkheden te bevatten om te komen tot een stankvrije operatie. In het MER moet ingegaan worden op maatregelen ter voorkomen van stankhinder, waar naast procesontwerp-elementen tevens aandacht kan worden besteed aan back-up-systemen volgens de 'best technical means', resulterend in vergaande stikstofverwijdering uit het afvalwater (nitrificatie, denitrificatie). Daar sprake is van mogelijke rechtstreekse lozing van gezuiverd afvalwater op het oppervlaktewater moet aandacht besteed

worden aan voorzieningen in het kader van mogelijke calamiteuze situaties, alsmede aan de wijze waarop deze voorzieningen deel uit maken van een calamiteiten-regeling c.q. intern milieuzorgsysteem;

- zo veel mogelijk voorkómen van het ontstaan van reststoffen, alsmede zo milieuvriendelijk mogelijke verdere verwerking van reststoffen (waar mogelijk hergebruik);
- ten aanzien van risico en veiligheid zouden naast additionele voorzieningen (bijvoorbeeld snelafsluiters in H₂S-leidingen) ook elementen van intrinsieke veiligheid moeten worden bezien (drukken, temperatuur, volumestromen, hold-up van leidingen en componenten e.d.);
- een zodanige opzet van installaties, dat eventuele aanpassingen, die het in de toekomst mogelijk zullen of kunnen maken milieugevolgen te voorkomen of te beperken, op economisch en technisch verantwoorde wijze kunnen worden aangebracht.

5. **BESTAANDE TOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING VAN HET MILIEU ⁴**

Artikel 41j, lid 1, onder d van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

5.1 Studiegebied

De locatie en de in milieuhygiënisch, (geo-)hydrologisch en ecologisch opzicht aangrenzende gebieden, die door de activiteit en de bijbehorende infrastructuur direct of indirect kunnen worden beïnvloed, vormen samen het studiegebied. De omvang van de bedoelde invloedssfeer – en dus van het studiegebied – kan verschillen, afhankelijk van het milieu-aspect dat in beschouwing wordt genomen. In het algemeen kan worden gesteld dat de omvang van het studiegebied wordt bepaald door de maximale reikwijdte van de effecten per milieu-aspect.

Het studiegebied waarbinnen de huidige milieukwaliteit in beeld moet worden gebracht, zal voor de meeste aspecten het Rijnmondgebied zijn, inclusief het Westland. Binnen het te beschouwen studiegebied moeten in ieder geval de belangrijkste woonkernen zijn opgenomen.

Het studiegebied voor de beschrijving van de bestaande waterkwaliteit dient in ieder geval te bestaan uit de Nieuwe Maas, inclusief Petroleum- en andere havens, maar kan zich, afhankelijk van de te verwachten emissies, ook verder uitstrekken.

4 Bijlage 5 bevat een schematisch overzicht van de in het MER te beschrijven referentiesituaties, voorgenomen activiteit en alternatieven.

5.2 Bestaande toestand van het milieu

De bestaande toestand van het milieu dient in het MER beschreven te worden als referentie voor de te verwachten milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand wordt enerzijds uitgegaan van de emissies en risico- en veiligheidsaspecten van de huidige configuratie van de raffinaderij en anderzijds van de huidige (achtergrond-) milieukwaliteit in de regio (die deels veroorzaakt wordt door de emissies van de raffinaderij maar deels ook door andere bronnen). De informatie die het MER moet bevatten ten aanzien van de bestaande milieutoestand wordt onderstaand nader toegelicht.

Bij de beschrijving van de emissies en risico- en veiligheidsaspecten van de bestaande raffinaderij kan niet volstaan worden met het beschrijven van de milieugevolgen van uitsluitend dat deel van de raffinaderij, dat beïnvloed zal worden door de voorgenomen activiteit of alternatieven hiervoor. De emissies dienen in beeld te worden gebracht voor de totale bestaande inrichting. Het zou voor de besluitvorming zeer waardevol zijn, indien dit tevens zou gebeuren voor externe veiligheidsaspecten.

Het is bij deze beschrijving niet nodig per onderdeel van de raffinaderij te kwantificeren welke emissies optreden. Van belang is dat in het MER een overzicht wordt gegeven van de totaalemissies en risico- en veiligheidsaspecten van de bestaande inrichting. Deze informatie is noodzakelijk om, na beschrijving van de te verwachten milieugevolgen van de voorgenomen activiteit of alternatieven hiervoor (zie hoofdstuk 6 van dit advies), duidelijkheid te krijgen hoe de emissies, risico- en veiligheidsaspecten van de raffinaderij na ingebruikname van de hydrocracker zich zullen verhouden tot die van de huidige raffinaderij.

De bestaande milieutoestand in het studiegebied dient in het MER uitsluitend te worden beschreven voor zover die van belang is voor de voorspelling van de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven hiervoor. Hierbij kan sprake zijn van zowel positieve als negatieve milieugevolgen. Dit betekent dat ten aanzien van de raffinaderij en de (achtergrond-) milieukwaliteit in de regio vooral de volgende aspecten moeten worden beschreven:

* **luchtkwaliteit** (inclusief stankoverlast)

Als primaire verontreinigingen zijn van belang:

- koolmonoxyde;
- zwaveldioxyde;
- stikstofoxyden (NO en NO₂);
- vluchtige koolwaterstoffen (o.a. benzeen);
- zwarte rook, inclusief zware metalen;
- polycyclische aromatische koolwaterstoffen;
- stank (H₂S, NH₃, aminen, mercaptanen, e.a.);

- kooldioxyde.

Als secundaire verontreiniging is van belang:

- ozon;

* **waterkwaliteit**

Bij het beschrijven van de bestaande toestand van het milieu wat betreft waterkwaliteit, dient naast de kwaliteit van het oppervlaktewater als zodanig in het studiegebied (zie 6.2), tevens een beschrijving te worden gegeven van de kwaliteit van onderwaterbodems (met eventueel oevers) en de daarin voorkomende biota. Deze kwaliteit dient in beeld te worden gebracht voor de stoffen waarvan verwacht kan worden dat de initiatiefnemer deze meer zal gaan lozen. In de startnotitie zijn hierover nog geen gegevens opgenomen. Tijdens het opstellen van het MER dienen deze nader geïdentificeerd te worden. Er dient vooral aandacht besteed te worden aan stoffen die milieugevolgen kunnen veroorzaken in verband met toxiciteit, (bio-)persistentie, (bio-)accumulatie, zuurstofverbruik en eutrofiëring (tegen de achtergrond van de basiskwaliteitsnormen). Voorbeelden hiervan kunnen zijn:

- fenol;
- zwevend stof;
- olie;
- zware metalen (inclusief arseen);
- koolwaterstoffen;
- stikstof (nitraat, nitriet en Kj-N);
- mercaptanen;

Behalve genoemde stoffen moet aandacht besteed worden aan kwaliteitskenmerken, zoals:

- VOCl (vluchtige organische chloorkoolwaterstoffen);
- EOCl (extraheerbare organische chloorkoolwaterstoffen);
- fenolindex;
- PAK (polycyclische aromatische koolwaterstoffen; 6 van Borneff);
- MAK (monocyclische aromatische koolwaterstoffen: benzeen, toluen, ethylbenzeen en xyleen);
- BZV (biologisch zuurstofverbruik);
- CZV (chemisch zuurstofverbruik);
- temperatuur;
- pH.

- * **bodemkwaliteit, inclusief grondwaterkwaliteit** in de omgeving van de raffinaderij.
- * **geluidbelasting**, geluidcontouren in relatie tot de aanwezigheid van industrie (scheepvaart-)verkeer, spoorweglawaai en luchtvaart;
- * **aanwezige woonbebouwing** (in samenhang met risico-, veiligheid en gezondheidsaspecten);

- * aanwezigheid van voor emissies gevoelige industrieën (inclusief land- en tuinbouw);
- * aanwezige terrestrische en aquatische biota in de omgeving, voor zover van belang (vegetatie, flora en fauna);
- * de aanwezigheid van recreatiegebieden in de omgeving;
- * de aanwezigheid van waterwingebieden in de omgeving.

5.3 Autonome ontwikkeling van het milieu

In het MER moet als referentie voor de besluitvorming beschreven worden op welke wijze de bestaande milieutoestand in de regio zich in de komende jaren zal ontwikkelen, ingeval de voorgenomen activiteit niet uitgevoerd wordt. Gelet op de onzekerheid in dit soort voorspellingen, is de Commissie van mening dat in het MER volstaan kan worden met het aangeven van de te verwachten milieukwaliteit in het jaar 2000. Waar mogelijk kunnen kwantitatieve voorspellingen gegeven worden, in andere gevallen kan volstaan worden met kwalitatieve beschrijvingen.

Bij het voorspellen van de autonome ontwikkeling met betrekking tot lucht-, water- en bodemkwaliteit kan gekozen worden voor een werkwijze waarbij de ontwikkeling van emissies van primaire verontreinigingen (zie 5.2) en de immissies van primaire én secundaire verontreinigingen over de laatste tien jaar aangegeven wordt. Vervolgens kunnen voor de emissies én de immissies van de primaire verontreinigingen realistische extrapolaties gemaakt worden voor de komende tien jaren. Hierbij dienen onzekerheden duidelijk aangegeven te worden.

De milieukwaliteit in de regio wordt niet alleen beïnvloed door de Esso-raffinaderij. Andere bronnen - binnen en buiten de regio - spelen een belangrijke rol. Bij het voorspellen en beschrijven van de autonome ontwikkeling van deze bronnen dient het realiseren van de beleidsdoelstellingen zoals deze in onder andere het NMP en het NMP+ zijn vastgesteld, uitgangspunt te zijn.

Verder dient vooral aandacht besteed te worden aan bestaand overheidsbeleid en beleidsvoornemens ten aanzien van ruimtelijke ordening (bouw van woningen, aanleg natuur- en recreatiegebieden e.d.), alsmede te verwachten oprichting of sluiting van potentiële (grote) vervuilingbronnen in de regio.

De informatie over de autonome ontwikkeling van het milieu is van belang, om een beeld te kunnen vormen van de bijdrage die de raffinaderij (mét en zonder modificaties) zal leveren aan de in de toekomst te verwachten milieukwaliteit in de regio.

6. MILIEUGEVOLGEN VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder e van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

6.1 Milieugevolgen - algemeen

Als gevolg van de voorgenomen activiteit en de alternatieven voor onderdelen ervan zullen er (positieve en negatieve) milieugevolgen zijn in de procesfase (industriële verwerking van aardolie), maar daarnaast ook in de fase van de grondstofvoorziening en de produktfase (gebruik en verbruik van produkten⁵). Van belang is dat de milieugevolgen in alle drie de genoemde fasen beschreven worden ⁶. Bij de milieugevolgen in de grondstoffen- en produktfase kan volstaan worden met een globale en kwalitatieve beschrijving.

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dient speciale aandacht te bestaan voor de mogelijkheid, dat milieugevolgen van de ene fase naar de andere fase worden verschoven (bijvoorbeeld emissies bij de raffinaderij voorkómen, waardoor ze in de produktfase (auto) ontstaan). Ditzelfde geldt voor verschuiving van problemen van het ene milieucompartiment naar het andere milieucompartiment (een emissie naar de lucht vervangen door een emissie naar het water) of van het ene milieuprobleem naar het andere milieuprobleem (bijvoorbeeld een stankprobleem oplossen, met als gevolg dat een afvalprobleem ontstaat). Eventuele verschuivingen dienen duidelijk in beeld te worden gebracht, waarbij de gemaakte keuzen gemotiveerd dienen te worden.

De milieugevolgen in de procesfase (de verwerking in de Hydrocracker) dienen gedetailleerd en, waar mogelijk kwantitatief, beschreven te worden.

In zijn algemeenheid geldt, dat bij de beschrijving van de milieugevolgen vooral aandacht besteed moet worden aan de in paragraaf 5.1 van dit advies beschreven milieu-aspecten.

Bij deze beschrijving is belangrijk, dat niet alleen een beeld wordt geschetst van de te verwachten emissies, maar dat tevens aangegeven zal worden welke gevolgen dit zal hebben voor immissies en de gevolgen van deze immissies voor het biotische milieu (gezondheid van mensen,

5 Zie ook inspraakreactie 1, bijlage 4.

6 Wat betreft de milieu-effecten van de voorgenomen activiteit of de alternatieven in de 'grondstoffen-fase' bedoelt de Commissie de effecten die samenhangen met het al of niet vergroten van de bandbreedte van kwaliteiten ruwe olie die in de raffinaderij verwerkt kunnen worden en het al of niet vergroten van het rendement waarmee uit ruwe olie lichtere eindprodukten gemaakt kunnen worden.

effecten op flora, fauna en ecosystemen, met speciale aandacht voor gevoelige soorten en gebieden) en voor het abiotische milieu (vooral gelet op gebruiksfuncties in de omgeving: wonen, industrie, landbouw, recreatie e.d.).

Het beschrijven van veranderingen in emissies en de gevolgen hiervan is in ieder geval noodzakelijk voor componenten waarvan redelijkerwijs verwacht mag worden, dat de emissies na de voorgenomen activiteit hoger zullen zijn dan in de huidige situatie. Het uitvoeren van verspreidingsberekeningen en voorspellen van milieugevolgen is niet noodzakelijk voor componenten, waarvan de emissies naar verwachting lager zullen zijn dan de huidige. Niettemin zal de waarde van het MER voor de besluitvorming en het maatschappelijk inzicht toenemen, wanneer ook van deze (lagere) emissies de verspreiding, omzetting, depositie en (positieve) gevolgen ten opzichte van de huidige toestand in het MER beschreven worden. Dit geldt in het bijzonder voor een vermindering van de oxidant-niveaus indien de emissies van vluchtige koolwaterstoffen en stikstofdioxide verminderen.

Aangegeven dient te worden welke milieugevolgen redelijkerwijs kunnen ontstaan als gevolg van emissies tijdens proefdraaien, schoonmaken en onderhoudswerkzaamheden. Tevens dienen de indirecte milieugevolgen beschreven te worden, die verwacht worden als gevolg van de verwijdering, afvoer, opslag en verdere verwerking van (bodem)materialen, die vrijkomen bij afbraak en ombouw van de aanwezige installaties.

De te verwachten gevolgen voor het milieu moeten indien mogelijk in hun onderlinge samenhang worden beschouwd (cumulatie, synergisme). Tevens dienen ze bij voorkeur in absolute zin te worden beschreven. Dit is van belang voor een zo kwantitatief mogelijke vergelijking van de alternatieven (zie hieronder en hoofdstuk 7 van dit advies). Niet volstaan kan worden met een percentuele benadering ten opzichte van achtergrondniveaus.

De beschrijving van de milieugevolgen dient uiteindelijk te resulteren in 'totaalplaatjes' van de milieugevolgen in het studiegebied van (zie ook paragraaf 4.1):

- de huidige raffinaderij (beschrijving bestaande toestand en autonome ontwikkeling van het milieu);
- de totale raffinaderij⁷, zoals deze er uit zal zien na inpassing van de voorgenomen activiteit (beschrijving milieugevolgen van de voorgenomen activiteit);
- de totale raffinaderij zoals die eruit zal zien met alternatieven voor onderdelen van de voorgenomen activiteit (beschrijving milieugevolgen van uitvoeringsalternatieven en meest milieuvriendelijk alternatief).

7 Zie ook inspraakreactie 1 en 3, bijlage 4.

Door onderlinge vergelijking van deze 'totaalplaatjes', moet in het MER duidelijk worden wat precies de 'milieuwinst' van de voorgenomen activiteit is, in hoeverre deze als 'beste van bestaande mogelijkheden' beschouwd kan worden en in hoeverre de voorgenomen activiteit past binnen het (toekomstige) overheidsbeleid.

De totaalplaatjes kunnen worden ingevuld met behulp van de specifieke vragen over milieugevolgen in paragraaf 6.2⁸].

6.2 Milieugevolgen - specifieke vragen

6.2.1 Gevolgen voor de luchtkwaliteit

De te verwachten emissies van de installaties naar de lucht moeten voor wat betreft de primaire verontreinigingen (zie § 5.2) bij voorkeur worden geschat op basis van emissiegegevens uit installaties voor zover deze reeds elders operationeel zijn en op basis van geschatte lekverliezen van onderdelen van de installaties.

Speciale aandacht dient te worden gegeven aan toestanden die samenhangen met extreme meteorologische omstandigheden, zoals het optreden van inversies en het optreden van fotochemische reacties.

Ten aanzien van de te verwachten gevolgen voor de luchtkwaliteit dienen verder, naast hetgeen in 6.1 reeds opgemerkt is, in ieder geval de volgende specifieke vragen te worden beantwoord:

Hoe wijzigen zich geografisch de concentratieprofielen van⁹]:

- CO, gepresenteerd als de 99,99-percentiel (uurgemiddelde);
- SO₂ en zwarte rook, gepresenteerd als de 50- en 98-percentielen (daggemiddelden);
- PAK's en benzeen, gepresenteerd als jaargemiddelden;
- stank, gepresenteerd als de 98- en 99½-percentielen (uurgemiddelde) en als contouren voor gebieden waarbinnen de geurconcentraties van 1 geureenheid/m³ zal worden overschreden;
- NO_x, gepresenteerd als de 50- en 98-percentielen (uurgemiddelde);
- O₃, gepresenteerd als uurgemiddelde.
- H₂S, gepresenteerd als 99½-percentiel (uurgemiddelde);

De presentatie van de berekende concentratieprofielen (bij voorkeur in isopletenkaarten) dient aan te sluiten op de presentatie van de huidige concentratieniveaus en de verwachte autonome ontwikkeling daarin, zodat een goede vergelijking van de gevolgen van de voorgenomen activiteit mogelijk is.

8 Zie ook inspraakreactie 3, bijlage 4.

9 zie ook inspraakreactie 1, bijlage 4.

Tevens verdient het aanbeveling om de bijdrage van verkeer en overige industriële activiteiten te presenteren, alsmede de relatie van de verwachte situaties ten opzichte van bestaande grens- en richtwaarden.

De natte en droge deposities van de belangrijkste berekende luchtverontreinigingen (in ieder geval alle zure deposities) dienen op daarvoor gevoelige locaties (tuinbouw, flora, fauna, oppervlaktewater) binnen een straal van minimaal 20 kilometer vanaf het Esso-complex te worden berekend en te worden vergeleken met de huidige deposities en de verwachte autonome ontwikkelingen daarin¹⁰.

De startnotitie meldt dat bij verbranding in de fakkelinstallatie geen dioxinen worden gevormd. In het MER dient dit duidelijk te worden onderbouwd.

6.2.2 Gevolgen voor de waterkwaliteit

Ten aanzien van de te verwachten gevolgen voor de oppervlaktewaterkwaliteit dienen, naast hetgeen in 5.2 en 6.1 reeds vermeld staat, in ieder geval de volgende specifieke vragen te worden beantwoord:

- Wat is de te verwachten samenstelling van de afvalwaterstromen van de nieuwe installaties, in hoeverre is zuivering in de bestaande afvalwater-zuiveringsinstallatie mogelijk, en in hoeverre kan de kwaliteit van het door deze installatie gezuiverde water en de samenstelling van het slib beïnvloed worden¹¹?
- Indien gekozen wordt voor een gemeenschappelijke waterzuivering voor de afvalwaterstromen van de hydrocracker en de overige afvalwaterstromen: welke interacties kunnen optreden tussen de verschillende te lozen stoffen en welke milieugevolgen kunnen hierdoor optreden?
- In welke mate wordt koelwater geloosd, welke temperatuurverhoging kan hierdoor optreden in het ontvangend oppervlaktewater en welke effecten heeft dit op het milieu?

6.2.3 Gevolgen voor de bodemkwaliteit (inclusief grondwater)

Ten aanzien van de te verwachten gevolgen voor de bodem- en grondwaterkwaliteit dienen, naast hetgeen in 5.2 en 6.1 reeds vermeld staat, in ieder geval de volgende specifieke vragen te worden beantwoord:

- Wat is de kans op het optreden van bodem- en grondwaterverontreiniging op het bedrijfsterrein zelf als gevolg van lekverliezen en welke milieugevolgen kan dit tot gevolg hebben?

10 Deposities van SO₂ en NO_x dienen daarbij in zuurequivalenten/ha per jaar aangegeven te worden.

11 Zie ook inspraakreactie 1, bijlage 4.

- Op welke wijze zullen eventuele ongewenste emissies naar bodem, grond- (en oppervlakte-)waterkwaliteit gesignaleerd en opgevangen worden?
- Zie 6.2.1. voor wat betreft bodem- en grondwaterverontreiniging als gevolg van depositie van luchtverontreiniging.
- Wordt er grondwater door de inrichting gebruikt?

6.2.4 Gevolgen voor geluidemissies

Ten aanzien van de te verwachten gevolgen voor geluidemissies dienen, naast hetgeen in 5.2 en 6.1 reeds opgemerkt is, in ieder geval de volgende specifieke vragen te worden beantwoord:

- Hoe groot is de immissie-relevante bronsterkte van de nieuw te bouwen installaties en de spectraalverdeling ervan, alsmede de tijdsverdeling per etmaal en per week, een en ander onder vermelding van de bijbehorende bedrijfstoestand en de gemiddelde tijdsduur per jaar dat deze optreedt? Tevens dient aangegeven te worden hoe deze waarden zijn bepaald.
- Hoe groot is naar verwachting de immissie-relevante bronsterkte bij opstarten, uit bedrijf nemen, proefdraaien, onderhoudswerkzaamheden en bij niet-normale bedrijfs-omstandigheden? Hierbij dient de te verwachten frequentie en tijdsduur van dergelijke perioden te worden vermeld.
- Kunnen de nieuw te bouwen installaties een toename in frequentie of verandering in tijdsduur veroorzaken van bijvoorbeeld fakkel- of afblaasperioden in de bestaande inrichting?
- Hoe liggen de geluidcontouren buiten de terreingrens, behorende bij de representatieve bedrijfsconditie en per beoordelingsperiode. Waar ligt de 50 dB(A)-etmaalwaarde(zonerings-)contour?
- In hoeverre passen de geluidcontouren van de gehele gemodificeerde inrichting binnen de (concept)-zone (Wgh) van het industrieterrein?
- Geef aan hoe hoog op relevante punten buiten de terreingrens het niveau L_{Aeq} per beoordelingsperiode is en op welke wijze de diverse deelbronnen er toe bijdragen. Geef tevens aan wat op deze plaatsen de eventuele bijdragen van verkeer en andere (bedrijfs-) activiteiten zijn.

6.2.5 Vaste afvalstoffen

De startnotitie vermeldt nauwelijks informatie over het ontstaan en de verdere verwerking van reststoffen. Welke vaste afvalstoffen ontstaan tijdens de procesvoering in de hydrocracker en daarmee samenhangende

installaties, en op welke wijze worden deze geëmitteerd dan wel verwijderd en verwerkt (zie ook § 4.2)^{1 2}? In het MER dienen voor zover redelijkerwijs mogelijk de belangrijkste milieugevolgen van de verwerking van reststoffen (o.a. afgewerkte katalysator en zwavel) duidelijk beschreven te worden. Indien de verwerking door derden wordt verzorgd moeten de milieugevolgen, voor zover mogelijk, in kwalitatieve zin worden besproken. In ieder geval dient aandacht besteed te worden aan de wijze waarop in de voorgenomen activiteit is rekening gehouden met het zoveel mogelijk minimaliseren van de af te voeren hoeveelheden katalysator naar bewerkingsbedrijven, teneinde emissies bij die bedrijven te reduceren.

6.2.6 Risico en veiligheid

In het MER dient een analyse van de faalscenario's met de grootste effecten te worden gegeven, inclusief die welke veroorzaakt worden door bedienings- of operationele fouten.

In het MER zal een uit te voeren risico-analyse zodanig gerapporteerd moeten worden dat de onderstaande vragen onderbouwd beantwoord kunnen worden:

- Geef een algemene beschrijving van mogelijke ongewone voorvallen die buiten de inrichting gevaar kunnen opleveren, zoals bedieningsfouten, falen van instrumentatie, breken van leidingen etc., alsmede een opsomming van de effect- en kansbeperkende maatregelen die zijn of worden genomen. Welke kansen worden aan deze ongevallen verbonden? Wat is het groeps- en individueel risico van de voorgenomen activiteiten?
Speciale aandacht moet gegeven worden aan de ongevallen met de ernstigste effecten voor de omgeving. De informatie in het MER moet zodanig gepresenteerd worden, dat belangstellenden op eenvoudige wijze een duidelijk beeld kunnen krijgen van deze ongevallen, de kans dat ze optreden en de gevolgen die ze (kunnen) hebben voor de omgeving.
- Welke technische of organisatorisch operationele maatregelen worden genomen om deze effecten te reduceren?
- Welke kansen worden verbonden aan het geheel of gedeeltelijk falen van deze maatregelen?
- Welk grootst denkbare ongeval kan optreden ten gevolge van het niet, niet geheel, onjuist of te laat opvolgen van bedieningsvoorschriften?
- Welk grootst denkbare ongeval kan worden verwacht ten gevolge van operationele fouten tijdens perioden van één of meer uitgeschakelde of anderszins niet of onvoldoende werkzame veiligheidssystemen?
- Wat zijn dan de effecten op de omgeving?

12 Zie ook inspraakreactie 1, bijlage 4.

- Geef inzicht in de gevolgen voor de verkeersveiligheid zowel op de weg als op het water als gevolg van aan- en afvoer van grond- en hulpstoffen, produkten en reststoffen.

Bij de behandeling van bovenstaande vragen dient mede in aanmerking te worden genomen: leidingbreuken, afbreken van de grootste aansluiting op een vat, alsmede het gegeven dat de nieuwe installaties door middel van een functionele koppeling deel uitmaken van een groter systeem.

Tevens moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende mogelijke effecten en gevolgen, zoals gaswolkexplosies, vergiftigingseffecten, ernstige stankhinder, ernstige luchtverontreiniging, enz.

Ten aanzien van het meest milieuvriendelijk alternatief:

- Wat zijn de ongevallen met de meest ernstige effecten voor de omgeving als uitgegaan wordt van het intrinsiek veiligste ontwerp, en welke effecten zijn dit?
- Welke kansen worden aan deze ongevallen toegekend?

6.3 Mate van detail

Naast hetgeen hierboven reeds is opgemerkt over de gewenste mate van detail, is het van belang, dat bij de beschrijving van de milieugevolgen speciale aandacht besteed wordt aan milieugevolgen die (nagenoeg) onomkeerbaar zijn.

Alleen als belangrijke verschillen tussen de alternatieven worden verwacht, moeten de effecten per afzonderlijk alternatief gedetailleerd worden beschreven. Bij geringe verschillen kan volstaan worden met een aanduiding.

Effecten die pas in de uitvoeringsfase kunnen worden gelocaliseerd en gekwantificeerd, dienen in het MER te worden gesignaleerd. Bij die effecten kan met een globale behandeling worden volstaan en verwezen worden naar bestaande leemten in kennis (zie hoofdstuk 8).

6.4 Voorspellingsmethoden en -modellen

In het MER moet ingegaan worden op de volgende vragen:

Welke methoden en modellen worden in het MER gebruikt bij het maken van voorspellingen en waarom¹³⁾? Wat is de mate van betrouwbaarheid die aan deze methoden en modellen kan worden toegekend? Wat is de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de basisgegevens? Welke variatie

¹³ Zie ook inspraakreactie 3, bijlage 4.

in de voorspellingsresultaten kan worden verwacht als gevolg van de onzekerheden en onnauwkeurigheden in de methoden en basisgegevens? Bij onzekerheid over het optreden en de omvang van effecten moet worden uitgegaan van de voor het milieu slechtst denkbare situatie.

Het is gewenst dat, waar mogelijk, bij de effectvoorspelling gebruik wordt gemaakt van een geformaliseerde voorspellingsmethode.

7. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder f van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieugevolgen van de verschillende alternatieven, waaronder de voorgenomen activiteit, moeten worden vergeleken met de bestaande toestand en de autonome ontwikkeling van het milieu (zie verder paragraaf 6.1, laatste alinea). Bij deze vergelijking moeten ook de actuele normen en streefwaarden van het milieubeleid worden beschouwd.

Aandachtspunten bij dit onderdeel van het op te stellen MER zijn verder:

- een voorkeursvolgorde van de alternatieven per milieu-aspect;
- een beschouwing van de positieve en negatieve milieugevolgen van ieder alternatief en het belang daarvan voor de verschillende bij de activiteit en haar milieugevolgen betrokken partijen;
- de mate waarin de initiatiefnemer bij elk van de alternatieven zijn doel denkt te kunnen verwezenlijken.

Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de globale kostenaspecten van de in beschouwing genomen alternatieven worden betrokken. Dit is in het kader van m.e.r. echter niet verplicht.

Het hoofdstuk waarin de verschillende alternatieven onderling en met de bestaande toestand en autonome ontwikkeling van het milieu worden vergeleken, is één van de belangrijkste en meest gelezen delen van het MER. Het verdient daarom aanbeveling ruim aandacht te schenken aan de presentatie van de verzamelde informatie. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan visualisering van overeenkomsten en verschillen met behulp van figuren (staafdiagrammen, grafieken, kaarten, e.d.).

8.

LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Artikel 41j, lid 1, onder g van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."

In het MER moet een overzicht worden gegeven van de leemten in kennis en informatie, die na de analyses van de milieu-effecten zijn overgebleven. De redenen waarom deze leemten zijn blijven bestaan moeten worden vermeld. Hierbij kan worden aangegeven waar bruikbare voorspellingsmethoden ontbreken, waar gebruikte voorspellingsmethoden of gebruikte invoergegevens onzekerheden en onnauwkeurigheden bevatten of waar sprake is van andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot milieugevolgen op korte of langere termijn.

Informatie die voor het te nemen besluit essentieel is, kan niet onder leemten in kennis worden aangegeven. Deze informatie dient met prioriteit te worden geïdentificeerd en mag in het MER niet ontbreken.

9.

EVALUATIE

De in het MER vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie. Zij behoren daarom mede te worden betrokken bij een door het bevoegd gezag bij het verlenen van de benodigde vergunningen vast te stellen evaluatieprogramma. Dit evaluatieprogramma heeft een drieledig doel. Op de eerste plaats moet worden nagegaan of de daadwerkelijke milieugevolgen positiever/ernstiger of minder positief/ernstig zijn dan de voorspelde milieugevolgen en of nadere maatregelen moeten worden genomen. Op de tweede plaats moet worden onderzocht of de in het MER genoemde leemten in kennis en informatie inmiddels kunnen worden ingevuld. Tot slot moet worden nagegaan of externe ontwikkelingen aanleiding geven het genomen besluit bij te stellen of te herzien.

Omdat er dus een sterke koppeling is tussen de door de opsteller van het MER gebruikte voorspellingsmethoden en geconstateerde leemten in kennis en informatie en het door het bevoegde gezag op te stellen evaluatieprogramma, verdient het sterke aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER reeds een eerste aanzet tot een dergelijk evaluatieprogramma geeft. Een tweede belangrijke reden hiervoor is dat een evaluatie alleen mogelijk is, indien ten aanzien van de te evalueren milieugevolgen in het MER de bestaande toestand van het milieu gedegen beschreven is. Bij de beschrijving van de bestaande toestand in het MER moet daarom reeds een globaal idee van het uit te voeren evaluatieprogramma bekend zijn.

10.

VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Het MER moet de probleemstelling, het doel en de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven hiervoor duidelijk en objectief behandelen. Het is belangrijk dat in het MER wordt ingegaan op de bij de diverse betrokken partijen levende vragen omtrent het voor-nemen.

Met name bij het weergeven van de 'totaalplaatjes' van de milieugevol-gen van de huidige inrichting, de inrichting na de voorgenomen modifi-catie van de raffinaderij en de inrichting na de alternatieve modifi-caties van de raffinaderij, dient bij voorkeur gewerkt te worden met basisflowsheets en eventueel Sankey-diagrammen.

In het MER moeten keuze-elementen (criteria en uitgangspunten) die be-palend zijn geweest bij de opstelling ervan, duidelijk gemotiveerd naar voren worden gebracht. Onderbouwende informatie kan in bijlagen, behorende tot het MER worden opgenomen. Daartoe kunnen ook behoren een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen, een overzicht van onderzoek dat verricht is ten behoeve van de voorgenomen activiteit en een literatuurlijst.

Indien men er voor kiest een deel van informatie te vermelden in (a-parte) bijlagen of bijvoorbeeld de vergunningaanvragen, is het belang-rijk dat in het MER duidelijk naar deze informatie wordt verwezen, met een aanduiding waar de betreffende informatie gevonden kan worden. Het MER dient ten alle tijde zelfstandig leesbaar te blijven.

Bij de uitwerking van de verschillende onderdelen van het MER dient bij voorkeur te worden verwezen naar de door het bevoegde gezag daar-voor gegeven richtlijnen. Zo nodig moet worden gemotiveerd waarom aan bepaalde richtlijnen niet tegemoet is gekomen.

Van alle gehanteerde begrippen die specifiek zijn voor de onderhavige activiteit moeten eenduidige definities en/of omschrijvingen worden gegeven. Aandacht moet worden besteed aan (het onderscheid tussen) beste bestaande en beste uitvoerbare technieken.

11.

SAMENVATTING

Artikel 41j, lid 1, onder h van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven".

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Het verdient daarom bijzondere aandacht. In de samenvatting moet kort en overzichtelijk de kern van de belangrijkste onderdelen van het MER worden weergegeven. Omdat het vaak om een grote hoeveelheid informatie gaat, is de presentatie van de gegevens van groot belang. Waar mogelijk, en in ieder geval bij de vergelijking van de diverse alternatieven, kan gebruik worden gemaakt van diagrammen, tabellen, figuren, kaarten of eventueel een plan-effectenmatrix. Hierbij dient er voor gewaakt te worden te veel informatie in een figuur of tabel weer te geven.

De samenvatting dient aan zowel besluitvormers als aan een zo breed mogelijk publiek voldoende inzicht te geven voor de beoordeling van het MER en de daarin beschreven milieugevolgen. Het feit dat het MER wordt geschreven voor verschillende doelgroepen stelt hoge eisen aan degenen die de samenvatting opstellen.

Bij het opstellen verdient het aanbeveling de intenties van de wet scherp in het oog te houden. Deze intenties zijn:

- motivering van het belang van het voornemen;
- keuze en motivering van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven, waaronder het alternatief waarbij de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast;
- beschrijving van de uitgangssituatie van het milieu (mede ten behoeve van de evaluatie achteraf);
- zo objectief mogelijke beschrijving en voorspelling van de effecten van de verschillende alternatieven;
- vergelijkende beoordeling van de alternatieven, tegen de achtergrond van normen en uitgangspunten van het milieubeleid.

BIJLAGEN

bij het advies
voor richtlijnen over het
milieu-effectrapport
Uitbreiding ESSO raffinaderij
met hydrocracker

(bijlagen 1 t/m 5)

BIJLAGE I

Brief van het bevoegd gezag d.d. 20 september 1991, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Provinciehuis
Koningskade 1
2596 AA 's-Gravenhage
Postbus 90602
2509 LP 's-Gravenhage
Telefoon (070) 3116611
Telex 31088 cdkzh nl

Provincie Zuid-Holland
Gedeputeerde Staten

De commissie voor de
Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
	27 SEP. 1991
	5206-91
	384-101m3
	Vl. Sc. - pres

Dienst : DWM
Afdeling : Algemeen Beleid en
Coördinatie
Contactpersoon: J.J. Meijer
Doorkiesnummer: (070) 3117264
Telefax : (070) 3246396
Onderwerp : Richtlijnen MER, uitbrei-
ding ESSO raffinaderij met
Hydrocracker

Ons kenmerk : DWM/29421c
Uw kenmerk : -

Bijlagen : 2

Den Haag, 20 september 1991

Bijgaand doen wij u, mede namens de minister van Verkeer en Waterstaat (V en W) een door ESSO Nederland b.v. ingediende startnotitie toekomen.

In de startnotitie wordt kennisgegeven van het voornemen tot uitbreiding van de raffinaderij te Rotterdam met een Hydrocracker installatie voor de omzetting van een hoogzwavelige zware gasoliefractie in lichtere zwavelarme producten met een capaciteit van 220 ton/uur.

Aangezien de capaciteit van de nieuwe installaties groter is dan 1 miljoen ton voeding per jaar is hier sprake van een mer-plichtige activiteit ingevolge het "Besluit Milieu-effectrapportage" waarop de mer-regeling ex Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne (WABM) van toepassing is. De m.e.r.-plicht is in dit geval gekoppeld aan de te nemen besluiten op de aanvragen ingevolge de Wet inzake de luchtverontreiniging (WLV), de Wet geluidhinder (WGH), de Hinderwet (HW) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO).

Voor wat betreft de te nemen besluiten in het kader van de WVO is de minister van V en W bevoegd gezag. Voor wat betreft de overige wetten zijn wij bevoegd gezag.

Op grond van de in de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne opgenomen mer-regeling zijn wij belast met de gecoördineerde voorbereiding en behandeling van het Milieu-effectrapport (MER). In dit verband is thans aan de orde het inwinnen van adviezen over de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van het MER.

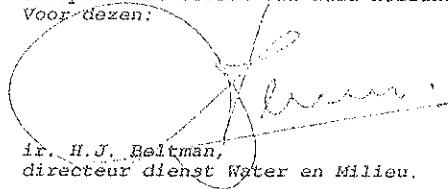

Bij uw antwoord dient u in de afdeling op de enveloppe vermelden de datum en kenmerk op de brief.

Het provinciehuis is met het openbaar vervoer bereikbaar via de tramlijnen 1 en 9 en de buslijnen 18, 65, 86 en 90 en ligt op ruim tien minuten lopen van het station Den Haag Centraal.

Gaarne zien wij, mede namens de minister van Verkeer en Waterstaat, het advies van uw commissie ten aanzien van de te geven richtlijnen tegemoet uiterlijk 1 maand na de in de bekendmaking genoemde termijn. De bekendmaking van het voornemen in de Staatscourant en enkele regionale bladen doen wij u tevens ter informatie toekomen.

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland,
Voor dezen:

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'H. J. Beltman', is written over a circular stamp or seal. The signature is written in a cursive style.

ir. H. J. Beltman,
directeur dienst Water en Milieu.

BIJLAGE 1a

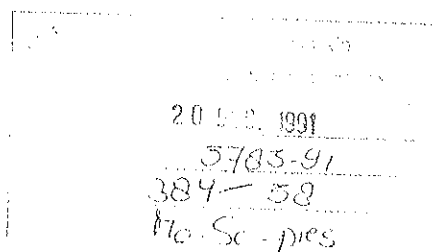
Brief van het bevoegd gezag d.d. 18 december 1991 betreffende de verlenging van het adviestermijn

Provinciehuys
Koningsskade 1
2596 AA 's-Gravenhage
Postbus 90602
2509 LP 's-Gravenhage
Telefoon (070) 3116611
Telex 31088 cdkzh nl

Provincie Zuid-Holland
Gedeputeerde Staten

Commissie voor de Milieu-
effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Dienst: Water en Milieu
Afdeling: Algemeen beleid en
coördinatie
Beh. door: J.J. Meijer
Doorkiesnr.: 070-3117264

Ons kenmerk: DWM\33942
Uw kenmerk:

Onderwerp: m.e.r.-procedure RHCP
ESSO Raffinaderij

's-Gravenhage, 18 december 1991

De startnotitie van de m.e.r.-procedure RHCP heeft ter inzage gelegen van 3 oktober 1991 tot en met 4 november 1991. Bij brief van 20 september 1991 met kenmerk DWM\29421c verzochten wij u het advies ten aanzien van de vast te stellen richtlijn uit te brengen uiterlijk 1 maand na de ter inzageleggingstermijn.

Van ESSO Nederland b.v. hebben wij echter het verzoek ontvangen om het tijdschema van de m.e.r.-procedure voor de RHCP aan te passen. In verband met de hieruit voortvloeiende verlenging van de termijn voor vaststelling van de richtlijnen, zien wij uw advies ten aanzien van de te geven richtlijnen gaarna tegemoet voor 4 februari 1992.

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland,
Voor dezen:

ir. H.J. Beltman,
directeur dienst Water en Milieu.

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 191 d.d. 2 oktober 1991

PROVINCIE ZUID-HOLLAND

MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT

INSPRAAK MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

Uitbreiding ESSO raffinaderij te Rotterdam.

ESSO Nederland b.v. wil de raffinaderij te Rotterdam uitbreiden. Hiervoor is een startnotitie ingediend waarin dit voornemen wordt toegelicht.

Het betreft de uitbreiding van de bestaande raffinaderij met een zogeheten 'Hydrocracker' installatie voor de omzetting van een hoogzwavelige zware gasoliefractie in lichtere zwavelarme produkten met een capaciteit van 220 ton/uur. Met deze uitbreiding wil ESSO inspelen op de ontwikkeling waarbij scherpere milieueisen aan de kwaliteit (o.a. zwavelgehalte) van produkten worden gesteld.

Procedure

Voor het uitbreiden van de inrichting moet ESSO vergunningen aanvragen voor de Hinderwet (HW), de Wet inzake de luchtverontreiniging (WLV), de Wet geluidhinder (WGH) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO). Daarvoor moet eerst duidelijk zijn wat de effecten van de uitbreiding zijn voor het milieu. Dit wordt onderzocht in een Milieu-effect rapport (MER). Hierbij moeten ook alternatieven voor de wijze van uitvoering worden bekeken.

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat en het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland stellen richtlijnen op waaraan het MER moet voldoen. Voordat de richtlijnen worden vastgesteld kunnen opmerkingen en wensen met betrekking tot de inhoud ervan worden kenbaar gemaakt aan het college van Gedeputeerde Staten.

Dit college coördineert de voorbereiding en verdere behandeling van het MER.

Inzage

De startnotitie van de MER-procedure ligt van 3 oktober 1991 tot en met 4 november 1991 op de volgende plaatsen ter inzage:

- Provinciehuis, kamer A540, Koningskade 1, Den Haag, tel.nr.: (070) 3117324;
- Directie Zuid-Holland van Rijkswaterstaat, Boompjes 200, gebouw Pakhoed, kamer 005, Rotterdam, tel.nr.: (010) 4026200;
- Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond, bibliotheek, 's-Gravelandseweg 565, Schiedam, tel.nr.: (010) 4273699;
- Gemeente Spijkenisse, secretarie;
- Gemeente Vlaardingen, secretarie;
- Openbare bibliotheek, Hoogstraat 110, Rotterdam.

Buiten kantooruren is inzage mogelijk na telefonische afspraak.

Opmerkingen met betrekking tot de inhoud van de op te stellen richtlijnen kunnen tot en met 4 november 1991 schriftelijk worden ingediend bij het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

Uw reactie wordt vertrouwelijk behandeld als u daar in een afzonderlijke brief om verzoekt.

Inlichtingen

Voor meer informatie over de procedure kunt u contact opnemen met L.A. Hartholt of J.J. Meijer, tel.nr.: (070) 3116582/7264.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Esso Nederland B.V.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, de minister van verkeer en Waterstaat.

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Wet inzake Luchtverontreiniging, de Wet Geluidhinder, de Hinderwet en de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren

Activiteit: Esso Nederland B.V. heeft het voornemen een zogenaamde "Hydro-cracker"-installatie te bouwen voor de katalytische omzetting (onder toevoeging van waterstofgas) van een hoogzwavelige zware gasolie-fractie in lichtere zwavelarme producten. Met de bouw van deze installatie wordt ingespeeld op de ontwikkeling waarbij via Europese richtlijnen scherpere milieueisen worden gesteld aan de kwaliteit van dieselolie. Met behulp van de hydrocracker kan dieselolie met een verlaagd zwavel-gehalte worden geproduceerd.

Aangezien de capaciteit van de nieuwe installaties groter is dan 1 miljoen ton voeding per jaar, is er sprake van een m.e.r.-plichtige activiteit, gekoppeld aan de vergunningverlening ingevolge de hierboven genoemde wetten.

De vergunning-aanvragen voor de hydrocracker worden opgenomen in de aanvraag voor een revisie-vergunning voor het gehele raffinaderij-complex.

Stand van zaken: De bekendmaking van de start van de milieu-effectrapportage voor de Hydrocracker vond plaats op 2 oktober 1991. Bij brief van 20 september 1991 verzochten GS van Zuid-Holland de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) te adviseren over de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van het door Esso Nederland B.V. op te stellen MER. In verband met uitstel van het locatiebezoek op verzoek van Esso Nederland B.V., is de adviestermijn voor de Commissie verlengd tot 4 februari 1992. Het advies van de Commissie is op 24 januari 1992 uitgebracht.

Samenstelling van de werkgroep:

prof.drs. P.J. van den Berg (adviseur)

ir. A. Kiestra (adviseur)

dr. H. Nieboer

ir. K.H. Veldhuis (voorzitter)

ir. B.J. Wickema (adviseur).

Secretaris van de werkgroep: drs. S.A.A. Morel.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	91-11-06	Dienst Beheer en Milieu	Deift	91-11-20
2.	91-10-07	Gemeente Bernisse	Abbenbroek	91-11-20
3.	91-11-04	Gemeente Vlaardingen	Vlaardingen	91-11-20
4.	91-10-14	Gemeente Korendijk	Piershil	91-11-20

BIJLAGE 5

Kort overzicht van de in het MER hydrocracker Esso te behandelen voorgenomen activiteit en alternatieven, referentiesituaties en milieugevolgen.

Voorgenomen activiteit en alternatieven (zie § 4.1, 4.2 en 4.3 van de hoofdtekst)

definitie voorgenomen activiteit

Naar de mening van de Commissie behoren tot de voorgenomen activiteit de bouw en het in gebruik nemen van de hydrocracker, de bestaande installaties die als gevolg daarvan hoger belast zullen worden, en andere activiteiten die samenhangen met de hydrocracker.

definitie alternatieven

Een reëel 0-alternatief acht de Commissie niet aanwezig. Wel zal het MER aandacht moeten besteden aan uitvoeringsalternatieven voor onderdelen van de voorgenomen activiteit. Uit een vergelijking van de verwachte milieugevolgen van de voorgenomen activiteit met die van de beschreven uitvoeringsalternatieven (inclusief Meest milieuvriendelijke alternatief) moet duidelijk worden of de hydrocracker al of niet als het best mogelijke alternatief beschouwd kan worden.

te beschrijven configuraties van de raffinaderij

De weergave in het MER van de voorgenomen activiteit en de alternatieven voor onderdelen van de voorgenomen activiteit dient er toe te leiden dat een aantal uitgangssituaties ontstaat voor de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en van de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Deze uitgangssituaties zijn:

- beschrijving van de configuratie van de huidige raffinaderij;
- beschrijving van de voorgenomen activiteit;
- beschrijving van de configuratie van de raffinaderij zoals die eruit ziet na inpassing van de voorgenomen activiteit;
- beschrijving van de configuratie van de raffinaderij met uitvoeringsalternatieven voor de voorgenomen activiteit (incl. meest milieuvriendelijke alternatief);

Referentiesituaties en milieugevolgen

bestaande milieutoestand (zie § 5.2 van de hoofdtekst)

De totale emissies worden in beeld gebracht van de huidige configuratie van de raffinaderij, voor zover van belang voor de voorspelling van de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Op grond van deze gegevens kan duidelijkheid verkregen worden hoe de emissies, risico- en veiligheidsaspecten van de raffinaderij na realiseren van de voorgenomen activiteit zich zullen verhouden tot de huidige raffinaderij.

autonome ontwikkeling (zie § 5.3 van de hoofdtekst)

De te verwachten milieukwaliteit in de regio in het jaar 2000, uitgaande van de huidige configuratie van de raffinaderij, wordt in beeld gebracht. Ten aanzien

van de ontwikkeling van de regionale milieukwaliteit voor zover deze bepaald wordt door andere bronnen dan de raffinaderij, dient ervan uitgegaan te worden dat de beleidsdoelstellingen zoals neergelegd in overheidsbeslissingen (NMP+ e.d.) gerealiseerd zullen worden.

milieugevolgen (zie § 6.1. en 6.2 van de hoofdtekst)

De milieugevolgen dienen in beeld gebracht te worden voor de hierboven geformuleerde "te beschrijven configuraties van de raffinaderij".